

**İSTANBUL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
PLATFORM TOPLANTISI**

PLATFORM'DAN GÖRÜNEN TÜRKİYE EKONOMİSİ

**HÜSNÜ ERDOĞMUŞ- YMM
21 / 03 / 2019**

REEL EKONOMİ RAKAMLARINA SEKTÖREL OLARAK BAKIŞ VE DÜNYA İLE MUKAYESELER

1-İHRACAT / İTHALAT

2- TARIM

3- SANAYİ

4- TURİZM

5- İNŞAAT

6- MAKRO GÖSTERGELER

1-İHRACAT / İTHALAT

Türkiye İhracat / İthalat

İhracat / İthalat

(Milyar usd)

	1998	2016	2017	2018
İHRACAT	26,9	142,6	157,0	168
İTHALAT	45,9	198,6	233,8	223
TOPLAM	72,8	341,2	390,8	391

Ticaret Hacminde 20 yılda 5 kat artış

Kaynak: TÜİK

2018 Yılı İhracat / İthalat

İhracat / İthalat

2018 Yılı	Milyar usd	Önceki yıla göre Artış / Azalış
İhracat	168	(+) % 7,1
İthalat	223	(--) % 4,6

	2017	2018
İhracatın İthalatı karşılama oranı	%67,1	%75,2

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İhracat / İthalat Dünyadaki Pay

İhracat / İthalat

(Milyar usd)

	2016	2017	2018
İHRACAT	142,6	157,0	168
İTHALAT	198,6	233,8	223
DÜNYA İHRACATI	15.879	17.730	18.750 *
DÜNYA PAYI	%0,90	%0,89	%0,90
DÜNYA İTHALATI	16.280	17.980	19.800 *
DÜNYA PAYI	1,22	1,30	1,13

*kesin olmayan Rakam
Kaynak: TÜİK

Dünya İhracatından Rakamlar

İhracat / İthalat

(Milyar usd)

10 ÜLKE	2017 İhracat	%
ÇİN	2.263	12,8
ABD	1,547	8,7
ALMANYA	1.448	8,2
JAPONYA	698	3,9
HOLLANDA	652	3,7
G.KORE	574	3,2
HONGKONG	550	3,1
FRANSA	535	3
İTALYA	506	2,9
İNGİLTERE	445	2,5
Toplam	9.218	52,0
TÜRKİYE	157	0,89

* Kaynak: B.M Dünya Ticaret Örgütü

Yıllara göre Firma Sayıları

İhracat / İthalat

Yıllar	İhracatçı Sayısı	İthalatçı Sayısı
2009	51.927	63.588
2010	54.472	68.606
2011	57.350	77.609
2012	60.733	73.732
2013	64.542	75.339
2014	67.886	76.462
2015	69.330	77.077
2016	72.195	76.839
2017	77.730	83.440
2018	83.286	79.773

İhracatçı sayısında ; %60 Artış
İthalatçı sayısında ; %25 Artış

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

En Yüksek İhracat Yapılan 5 Ülke

İhracat / İthalat

(Milyar usd)

Ülkeler	2017	2018	Artış %
Almanya	15,1	16,1	7,0
İngiltere	9,6	11,1	15,7
İtalya	8,4	9,5	13,0
Irak	9,0	8,3	(--) 7,7
ABD	8,6	8,3	(--) 3,5
Toplam	50,7	53,3	

2018 yılında Toplam İhracatın %31,8 ' i 5 Ülkeye yapıldı

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Türkiye İhracatında En Büyük Fasıllar

(Milyar usd)

Sektör	2016	2017	2018
Otomotiv	19,8	23,9	26,7
Makine- Mekanik cihazlar	12,3	13,8	15,8
Demir Çelik	6,1	8,2	11,5
Giyim-Konfeksiyon	14,7	14,7	15,2
Kıymetli Taşlar ve metaller	12,1	10,9	7,1
Elektrik-Elektronik	7,8	8,0	8,7
Sebze Meyve	5,7	5,8	5,8
Toplam	78,5	85,3	90,8

Toplam İhracat	142,6	157,0	168
7 fasıl	%55	%54,3	%54

Kaynak: Ticaret Bakanlığı & TÜİK

2018 Yılı İthalat Kalemleri

İhracat / İthalat

16 Fasıll	Milyar usd	%
Yakıt + Enerji	43,0	19,2
Makine	42,3	18,9
Kimyasal	21,3	9,6
Demir Çelik	21,2	9,5
Otomotiv+ hava + deniz taşıt	17,5	7,8
Plastik Hammadde	12,9	5,7
Kıymetli taşlar	12,5	5,6
Gıda ve Tarım Ürünleri	10,4	4,6
Giyim	5,5	2,4
Optik	5,1	2,2
Eczacılık ilaç	4,3	1,9
Kağıt hammadde	3,9	1,7
Pamuk iplik	2,5	1,1
canlı hayvan	1,7	0,8
Maden	1,7	0,8
Gübre	1,2	0,6
Diğer İthalat	16,0	7,6
Toplam (99 fasıl)	223,00	100,00

Kaynak: TÜİK

İlk 5 kalem: 145,3 milyar usd (%65)

DIŞ TİCARET DENGESİ

İhracat / İthalat

(Milyar usd)

Yıllar	İhracat	İthalat	Dış Ticaret Dengesi	Karşılama Oranı %
2014	157,6	242,1	-- 84,5	65,0
2015	143,8	207,2	-- 63,4	69,4
2016	142,6	198,6	-- 56,0	71,8
2017	157,0	233,7	-- 76,7	67,1
2018	168,0	223,0	-- 55,0	75,3

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

AB İle İhracat / İthalat

(Milyar usd)

Yıllar	İhracat	Toplam İhracat içindeki payı	İthalat	Toplam İthalat içindeki payı
2016	68,3	%48	77,5	%39
2017	73,9	%47	85,2	%36,4
2018	84,0	%50	80,8	%36,2

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Enerji İthalatı ve Cari Açık

İhracat / İthalat

(Milyar usd)

Yıllar	Enerji İthalatı	Cari Açık (--)
2014	54,8	43,6
2015	37,8 *	32,1
2016	27,1 **	33,1
2017	37,2	47,4
2018	43,0	27,6
Toplam	199,9	183,8

* Petrol Fiyatlarındaki düşüş sebebi ile önceki yıla göre %31 azaldı

** Petrol Fiyatlarının 40 Doların altına düşüşü sebebi ile %28,1 azaldı

Kaynak: TÜİK ve TCMB

CARİ AÇIK NASIL HESAPLANIR

İhracat / İthalat

Mal dengesi :	İhracat -- İthalat
Hizmetler dengesi:	Turizm ve Hizmet Gelir -- Gider
Yatırım Dengesi:	Yatırım Girdileri-Dış Yatırımlar Çıktıları
Cari transferler :	Yurt Dışı İşçi Döviz Girişleri

+ Mal Dengesi

+ Hizmetler Dengesi

+ Yatırım Gelirleri Dengesi

+ Cari Transferler

= .....

(+) CARİ FAZLA

(--) CARİ AÇIK

İHRACATIN TEMEL SORUNLARI

- 1- Teknoloji ve AR-GE**
- 2- Yetiştirilmiş Eleman ve Dil Sorunu**
- 3- Üretim Maliyetleri**
- 4- Taşıma-Depolama ve Dağıtım**
- 5- Standardizasyon**
- 6- İhracat Kontrolleri**
- 7- Rakipler ve Rekabet**

2-TARIM

2018 yılı Türkiye'nin Tarım Arazisi

(Hektar)

Ekilen Alan	Nadas	Sebze bahçeleri alanı	Süs bitkileri alanı	Meyveler ve bitkileri alanı	Çayır ve mera arazisi	Toplam Tarım Alanı
15.436.000	3.513.000	784.000	5.000	3.462.000	14.617.000	37.817.000

Kaynak: TÜİK (Tarım ve Orman Bakanlığı)

2018 yılı Türkiye'nin Ekilen Arazisi

1 Hektar	10.000 M2	
Türkiye'nin Yüz Ölçümü	78.057.600 Hektar	
Toplam Tarım Alanı	37.817.000 Hektar	%48,4
Toplam Ekilen Alan	15.436.000 Hektar	%19,7
Sebze Meyve Bahçe Alanı	4.251.000 Hektar	%5,44

Kaynak: TÜİK (Tarım ve Orman Bakanlığı)

HUBUBAT

(Dekar)

Ekili Alan	Buğday	Arpa	Mısır	Ayçiçeği	Pamuk (Kütlü)	Şekerpancarı
2001	93 500 000	36 400 000	5 500 000	5 100 000	6 846 650	3 587 630
2018	72 992 701	26 119 403	5 919 003	7 344 651	5 186 342	3 071 534
Değişim	(--) % 22	(--) % 28	(+) % 7,6	(+) % 44	(--) % 24	(--) % 14

(Ton)

Üretim	Buğday	Arpa	Mısır	Ayçiçeği	Pamuk (Kütlü)	Şekerpancarı
2001	19.000.000	7.500.000	2.200.000	650.000	2.357.892	12.632.522
2018	20.000.000	7.000.000	5.700.000	1.949.229	2.570.000	18.900.000
Değişim	(+) % 5	(--) % 6,6	(+) % 159	(+) % 200	(+) % 9	(+) % 49

Kaynak: TÜİK (Tarım ve Orman Bakanlığı)

SEBZE-MEYVE

(Ton)

Üretim	Domates	Hıyar	Kavun	Karpuz	Kuru Soğan
2001	8.425.000	1.740 .000	1.775. 000	4.020.000	2.150 000
2018	12.150.000	1.848. 273	1.753.942	4.031.174	1.930 695
Değişim	(+) %44	(+) % 6	(-) % 1,2	(+) % 0,2	(-) % 10

Kaynak: TÜİK (Tarım ve Orman Bakanlığı)

MEYVE-ÇAY-FINDIK

Tarım

(Ton)

Üretim	Üzüm	Elma	Zeytin	Portakal	Fındık	Çay
2001	3.250.000	2.450.000	600.000	1.250.000	625.000	824.946
2018	3.933.000	3.625.960	1.500.467	1.900.000	515.000	1.500.000
Değişim	(+) %21	(+) % 48	(+) % 150	(+) % 52	(-) % 21	(+) % 82

Kaynak: TÜİK (Tarım ve Orman Bakanlığı)

CANLI HAYVAN SAYISI

	Sığır	Koyun	Keçi	Toplam (Baş)	Türkiye Nüfusu	Kişi Başı canlı Hayvan
2001	10.548.000	26.972.000	7.022.000	44.542.000	64 Milyon	1,43
2017	15.943.586	33.677.636	10.634.672	60.255.894	81 Milyon	1,34
Değişim	(+) %51	(+) %25	(+) %51	(+) %35	(+) %27	

Kaynak: TÜİK (Tarım ve Orman Bakanlığı)

HAYVANSAL ÜRÜN ÜRETİMİ

Üretim	Kırmızı et (Ton)	Süt (Ton)	Tavuk eti (Ton)	Tavuk yumurtası (Bin adet)	Bal (Ton)	Yaş ipek kozası (Ton)	Yapağı (Ton)	Kıl (Ton)	Tiftik (Ton)
2001	435.778	9.495.550	614.745	10.575 046	60.190	47	40.909	2.684	400
2017	1.126.403	20.699.894	2.136 734	19.281.196	114.471	102	63.315	5.796	356
Değişim	(+) %158	(+) %117	(+) %247	(+) %82	(+) %90	(+) %117	(+) %55	(+) %116	(--) %11
Kişi Başı Üretim 2001	6,8kg	148kg	9,6 kg						
Kişi Başı Üretim 2017	13,9kg	252kg	26kg						

2001 Nüfus: 64 milyon   2017: nüfus 82 milyon

Kaynak: TÜİK (Tarım ve Orman Bakanlığı)

Tarımsal Araç ve Makine Sayıları

	Traktör sayısı	Biçer döver sayısı
2009	1 073 538	13 360
2010	1 096 683	13 799
2011	1 125 001	14 313
2012	1 178 253	14 813
2013	1 213 560	15 486
2014	1 243 300	15 899
2015	1 260 358	15 998
2016	1 273 531	16 247
2017	1 306 736	17 199
2018	1 332 139	17 266

Traktör Sayısı: %24 artış

Biçer Döver Sayısı: %29 artış

Kaynak: TÜİK (Tarım ve Orman Bakanlığı)

TARIMIN TEMEL SORUNLARI

- 1) GİRDİ MALİYETLERİ**
- 2) ÇİFTÇİ EĞİTİMİ**
- 3) PARÇALI ve DAĞINIK ARAZİ YAPISI**
- 4) ÜRETİMDE VERİMLİLİK , KALİTE VE TOHUM**
- 5) SULANABİLEN ARAZİ MİKTARININ AZLIĞI ve MEVCUT SU KAYNAKLARININ KULLANIMI**
- 6) DAĞITIM ve PAZARLAMADAKİ ARACILAR**

3- SANAYİ

Sanayi Üretim Endeksi -1

Sanayi üretimi endeksi, sanayi sektörünün üretim faaliyetlerindeki artış ya da azalışın yıllar itibariyle, karşılaştırmalı olarak izlenmesini sağlayan bir göstergedir.

Sanayi üretim endeksi hesaplamasına belirli sektörler katılmaktadır, bunlar;

--Madencilik %6,05

--İmalat, %81,51

--Elektrik, Gaz, üretimi ve Dağıtım %12,44

Sanayi Üretim Endeksi -2

Veriler aylık sanayi üretim soru kağıdının TÜİK tarafından ilgili firmalara dağıtılması ile toplanmaktadır.

Ortaya çıkan veriler; ilgili ayın sanayi üretim endeksi olarak işlenmekte, aynı zamanda tatil günleri çıkarılarak, bir önceki döneme göre işgünü farkları elenerek takvim etkisinden arındırılmış veriler yayınlanmaktadır.

Mevsim ve hava şartlarının etkilerinden arındırılarak mevsim şartlarından arındırılmış veriler de oluşturulmaktadır.

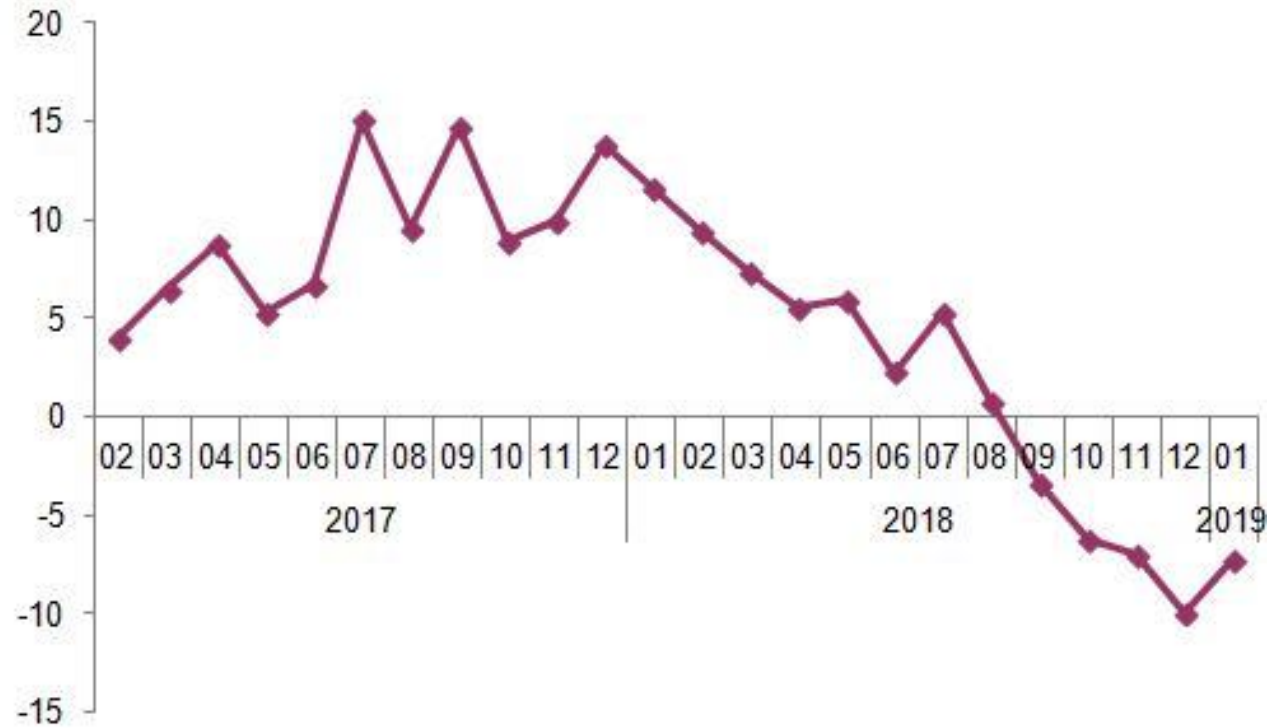
Sanayi Üretim Endeksi -3

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019 ocak ayına ilişkin sanayi üretim endeksi sonuçları

- Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi ocakta geçen yılın aynı ayına göre **% 7,3** geriledi.
- Bir önceki aya kıyasla **% 1** artış kaydetti.
- Bu dönemde **101,2** olarak hesaplanan endeks, geçen yıl ocakta **109,2** seviyesinde bulunuyordu.

Sanayi Üretim Endeksi -4

Takvim etkisinden arındırılmış yıllık değişim oranları, Ocak 2019
[2015=100]

Kaynak: TÜİK

Sanayi

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (MA, %)

4- TURİZM

TURİZMDE DÜNYA SIRALAMASI

	ÜLKE	ULUSLAR ARASI GELEN TURİST 2016	ULUSLAR ARASI GELEN TURİST 2017	ARTIŞ %
1	 Fransa	82.7 milyon	86.9 milyon	5,1
2	 İspanya	75.3 milyon	81.8 milyon	8,6
3	 ABD	75.8 milyon	75.9 milyon	(--) 3,8
4	 Çin	59.2 milyon	60.7 milyon	2,5
5	 İtalya	52.3 milyon	58.3 milyon	11,2
6	 Meksika	35.0 milyon	39.3 milyon	12
7	 Birleşik Krallık	35.8 milyon	37.7 milyon	5,1
8	 Türkiye	30.2 milyon	37.6 milyon	24,1
9	 Almanya	35.5 milyon	37.5 milyon	5,2
10	 Tayland	32.5 milyon	35.4 milyon	8,6

2018 Yılı ; 39,4 milyon

Kaynak: B.M Dünya Turizm Örgütü Raporu

TURİST SAYISI VE TURİZM GELİRİ

Turizm

	Turist Sayısı (Milyon)	Turizm Geliri (Milyar usd)	Turist sayısı sıralama	Turizm gelir sıralama
2015	39,5	26,6		
2016	30,2	18,7		
2017	37,6	22,5	Dünya 8.	Dünya 14.
2018	39,4	29,5		

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

TURİZMDE GELİR HESAPLANMASI

Turizm

Türkiye’de iç turizm gelirleri 2007 yılından bu yana hesaplanmakta olup, **“hane halkı araştırması yöntemi”** kullanılmaktadır.

Dış turizm gelirleri ise Kültür ve Turizm Bakanlığı, Merkez Bankası ve TÜİK iş-birliğinde **“Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi”** kullanılarak hesaplanmaktadır.

5- İNŞAAT

KONUT SATIŞLARI

iNŞAAT

(Adet)

Yıllar	İLK SATIŞ	2.EL SATIŞ	TOPLAM
2014	541.554	623.827	1.165.381
2015	598.667	690.653	1.289.320
2016	631.686	709.767	1.341.453
2017	659.698	749.616	1.409.314
2018	651.572	723.826	1.375.398
Toplam	3.083.177	3.497.689	6.580.866

Kaynak: TÜİK (Tapu Kadastro Gen Müd.)

KONUT STOKLARI

İNŞAAT

(Adet)

Yıllar	Yapı Kullanma izin Belgesi	İlk El Satış	Konut Stoku
2013	726.339	529.129	197.210
2014	777.596	541.554	433.252
2015	732.877	598.667	567.462
2016	753.131	631.686	688.907
2017	820.526	659.698	849.735
2018 /9 ay	593.545	466.075	977.605

Kaynak: TÜİK (Tapu Kadastro Gen Müd.)

YURT DIŞI PROJELER

İNŞAAT

Yıllar	Toplam Proje Bedeli MİLYAR USD
2013	30,3
2014	27,3
2015	23,4
2016	13,9
2017	15,6
2018	19,9

Son 20 Yılda	123 ÜLKE	9600 PROJE	380 MİLYAR USD
---------------------	-----------------	-------------------	-----------------------

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İNŞAT SEKTÖRÜ TEMEL SORUNLAR

- 1- İnşaat sektörü güven endeksi, 2010'dan bu yana en düşük seviyesine indi. Sektörün kendi problemleri belirleyici oldu.**
- 2- Sektörde önemli ölçüde talep ve finansman sorunları görülüyor.**
- 3- Talep ve finansman sorunları siparişlerde hızlı küçülmeye yol açtı.**
- 4- Müteahhit firmaların mali yapılarına ilişkin endişeler de piyasa işleyişinde tıkanma yaşanmasına yol açtı.**
- 5- finansman maliyetlerinin geldiği seviyeler ile finansman olanakları zora girdi.**
- 6- Geri Dönüşüm Furyasında Müteahhitlerin hesapsız iş kapma savaşı arz da bir fazlalık,maliyetlerde yanlış hesap ve işi tamamlayamama gibi sonuçlar yarattı.**

6- MAKRO GÖSTERGELER

2018 YILI AYLAR İTİBARI İLE CARİ DENGE

	Oca.18	Şub.18	Mar.18	Nis.18	May.18	Haz.18	Tem.18	Ağu.18	Eyl.18	Eki.18	Kas.18	Ara.18	Oca.19
İhracat	12.434	13.148	15.554	13.847	14.258	12.925	14.049	12.336	14.400	15.682	15.502	13.832	13.170
İthalat	21.523	18.937	21.435	20.557	22.066	18.449	20.058	14.804	16.325	16.174	16.164	16.555	15.673
Cari İşl.	-7.034	-4.526	-4.770	-5.646	-6.225	-3.071	-2.310	1.881	1.800	2.569	1.040	-1.521	-813

G.S.Y.H ve BÜYÜME

	2016	2017	2018	2019 Y.E.P
G.S.Y.H (Milyar usd)	864	851	784	795
G.S.Y.H (Milyar T.L)	2.609	3.107	3.701	4.450
Kişi Baş G.S.Y.H (usd)	10.883	10.597	9.632	9.647
Büyüme	%3,2	%7,4	%2,6	%2,3
İşsizlik	%10,9	%10,9	%12,3	

Kaynak: TÜİK

GSYİH :

Ülke sınırları içerisinde belli bir zaman içinde, üretilen tüm nihai mal ve hizmetlerin para birimi cinsinden değeridir.

GSMH:

GSYİH + Yurt dışı İşçi gelirleri-- Yurt içi yab. gelirleri

BÜYÜME:

Bir yılda G.S.Y.İ.H da meydana gelen artış ya da azalış yüzdesidir.

ENFLASYON ve CARİ AÇIK

	2016	2017	2018	2019
TÜFE YILLIK	%8,53	%11,92	%20,30	%19,67 Ocak
ÜFE YILLIK	%9,94	%15,47	%33,64	%29,59 Ocak
CARİ AÇIK (Milyar usd)	--33,1	--47,4	--27,6	0,8 Ocak

Kaynak: TÜİK

CARİ DENGE

Makro Göstergeler

	2016	2017	2018
G.S.Y.H MİLYAR USD	864	851	784
CARİ AÇIK MİLYAR USD	--33,1	--47,4	--27,6
12 AYLIK CARİ DENGE	%--3,8	%--5,5	%--3,5

Kaynak: TÜİK

BÜTÇE

	2016	2017	2018	2019
GELİR (Milyar T.L)	583,6	677,7	830,4	91,9 Ocak
GİDER (Milyar T.L)	554,4	630,3	757,8	95,6 Ocak
BÜTÇE AÇIĞI (Milyar T.L)	--29,2	--47,4	--72,6	3,7 Ocak
FAİZ DIŞI BÜTÇE FAZLASI (Milyar T.L)	21	9,3	1,3	11,0 Ocak

Kaynak: TÜİK

BORÇLAR

Dış Borç	2016	2017	2018/11	31.01.2019
Kamu Dış Borç (Milyar usd)	82,6	90,2	91,2	511,9 Milyar T.L
Ö.sekt Dış Borç (Milyar usd)	325,6	363,1	357,3	
Toplam	408,2	453,3	448,5	

İç Borç	2016	2017	2018/11	31.01.2019
Kamu İç Borç (Milyar T.L)	468,6	535,6	581,5	586,2

Kaynak: Hazine Maliye Bakanlığı

T.C.M.B DÖVİZ REZERVLERİ

		2016	2017	2018	2019 Şubat
DÖVİZ	Milyar usd	106,1	107,6	92,0	97,7
	Döviz	92,1	84,1	72,0	77,1
	Altın	14,0	23,5	20,0	20,6

Kaynak: T.C.M.B

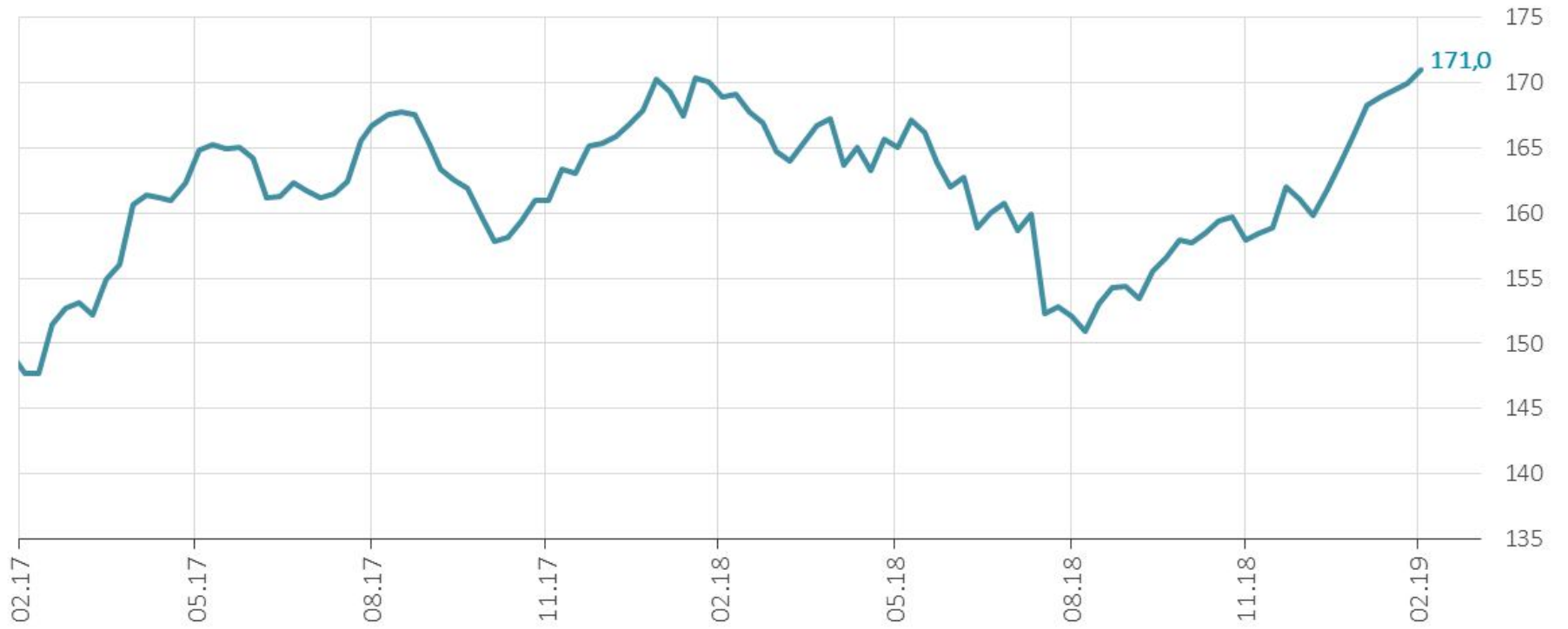
BANKA MEVDUAT ve FONLAR

	2016	2017	2018	2019 Şubat
Mevduat +Fon Milyar T.L	1.541,2	1.828,8	2.036,0	2.054,6
Kredi Stok Milyar T.L	1.751,7	2.123,4	2.395,0	2.374,8
Kredi / Mevduat oranı	113,7	116,1	117,6	115,6

Kaynak: T.C.M.B

Yurt İçinde Yerleşiklerin Yabancı Para Mevduatları (Gerçek ve Tüzel Kişiler, Milyar \$)

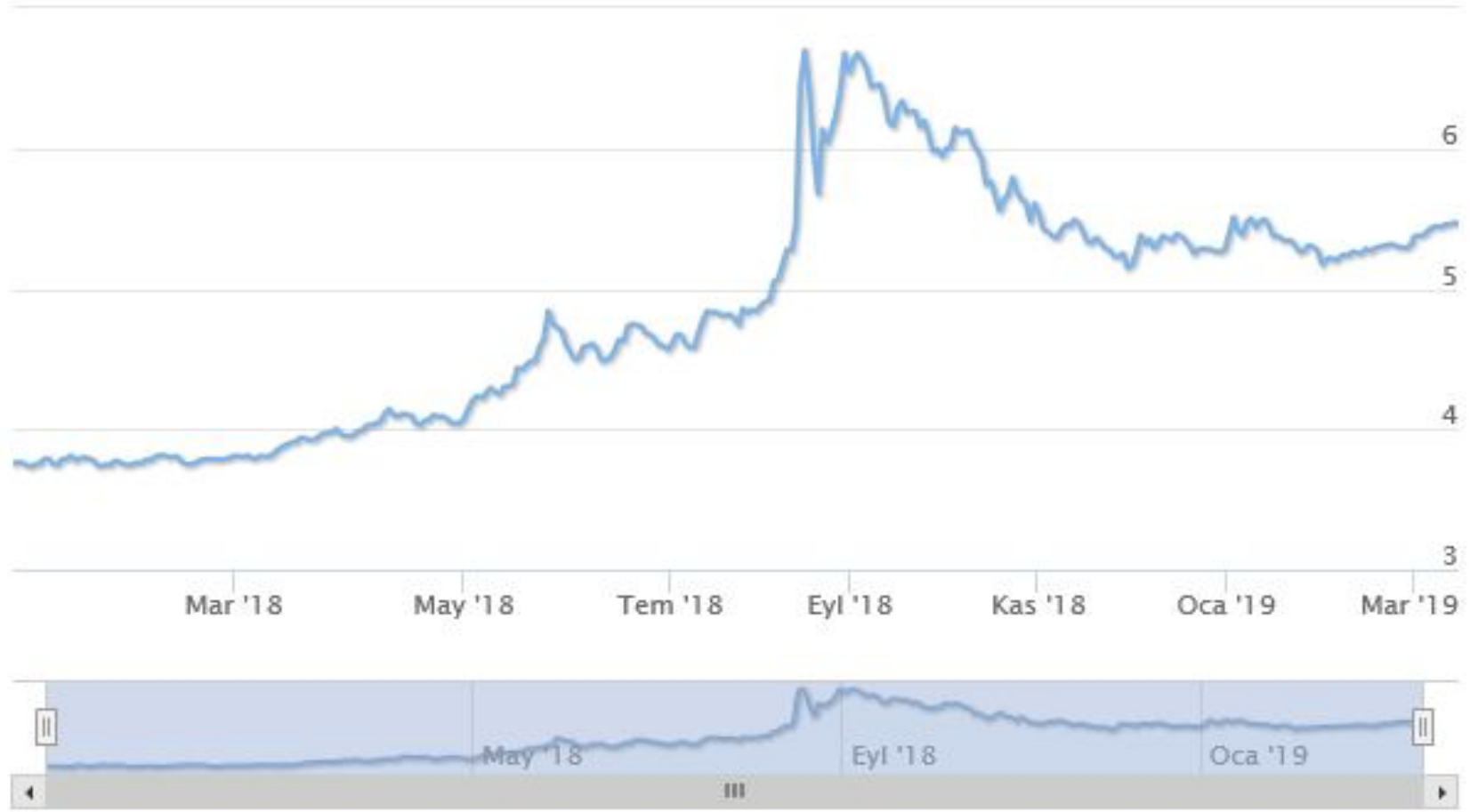
USD KUR SEYRİ

Makro Göstergeler

Son : **2018**

From Oca 2, 2018

To Mar 15, 2019

İmza: 7 Şubat 1992
yürürlük : 1 Kasım 1993

Maastricht kriterleri

Maastricht Anlaşması ile AET; Avrupa Birliği'ne dönüştü.

- 1-** Toplulukta en düşük enflasyona sahip üç ülkenin yıllık enflasyon oranları ortalaması ile ilgili **Üye Ülke Enflasyon Oranı** arasındaki fark **1,5** puanı geçmemelidir.
- 2-** kamu borçları / GSYİH oranı **yüzde 60'ı** geçmemelidir.
- 3-** Bütçe açığının / GSYİH oranı **yüzde 3'ü** geçmemelidir.
- 4-** Uzun vadeli faiz oranları 12 aylık dönem itibarıyla, en iyi performans gösteren 3 ülkenin faiz oranını **2 puandan** fazla aşmayacaktır.
- 5-** Üye devletlerin ulusal paraları, Avrupa Döviz Kuru Mekanizmasının izin verdiği "normal" dalgalanma marjı içinde kalmalıdır.

Maastricht Kriterleri

2018 Türkiye Uyum Durum

	Kriter Deęeri	Türkiye Deęeri
Kamu Borcu / G.S.Y.H 1.098.1 / 3.701 (milyar T.L)	%60	%29,6
Enflasyon Oranı	%2,1	%20,30
Bütçe Açığı /G.S.Y.H 72,6 / 3.701 (milyar T.L)	%3	1,96
Uzun Vadeli Faiz Oranı	%4,7	19,73
Döviz Kuru İstikrarı	Son 2 yıl içinde devalüasyon yapılmaması	Son Devalüasyon 2001de yapıldı.Dalgalı kur rejimi uygulanmaktadır.

SONUÇ

Teşekkürler